

تاریخچه بسته‌بندی

محمد امین قربانی

تاریخچه بسته‌بندی محصولات تحولات زیادی را گذرانده تا به بسته‌بندی نوین امروز رسیده است. در قرن‌های اول یا دوم، چینی‌ها از پوسته درخت توت برای بسته‌بندی غذا و همچنین از برگ درختان و انواع سبزی برای نگهداری محصولات استفاده می‌کردند.

در مصر باستان شیشه گران بود و به‌عنوان سنگی گران‌بها، معمولاً برای خانواده سلطنتی در نظر گرفته می‌شد. با این حال، این حساسیت نسبت به شیشه، در نهایت مصری‌ها را به کشف فناوری دمیدن شیشه سوق داد که می‌توانست شیشه را به‌عنوان ظرف ذخیره آب و غذا قالب‌ریزی کند. با این حال، این شیشه باستانی شفاف نبود، بلکه بسیار تار و کدر بود. در حال حاضر شیشه شفاف یکی از بسته‌بندی‌های محبوب مایعات است.

در قرن‌های وسطا محبوبیت استفاده از بشکه‌های چوبی و جعبه‌های چوبی به‌عنوان وسایل ذخیره‌سازی و حمل و نقل افزایش یافت. بشکه‌ها معمولاً برای سفر در اقیانوس‌ها، برای ذخیره مواد مانند عرق نیسکر، غذای خشک و آب شیرین استفاده می‌شدند.

صنعت بسته‌بندی از حدود سال‌های ۱۷۶۰-۱۸۴۰ وارد کشور شد. با افزایش تقاضا برای بسته‌بندی با کیفیت بهتر، جای خود را به پیشرفت‌های عمده فناوری داد. این تقاضا برای کیفیت در پی افزایش ناگهانی محصولات جدیدی که برای قشر خاص و سرمایه‌دار در دسترس بودند، بیشتر هم شد.

در سال ۱۷۹۵، ناپلئون به هر کسی که می‌توانست روش‌های بهتری برای نگهداری غذا اختراع کند، جایزه‌ای ۱۲۰۰۰ فرانکی در نظر گرفت. این فشار برای نوآوری، به دلیل نیاز ناپلئون به یافتن راه تغذیه ارتشش بود، زیرا او در بحبوحه جنگ بود.

نیکلاس آپرت، که پدر صنعت پاستگی (کنسرو کردن) نیز شناخته می‌شود، برای نگهداری طولانی مدت مواد غذایی، با جوشاندن و سپس ریختن مواد غذایی در ظرف‌های دربسته شیشه‌ای بدون هوا، روشی را ابداع کرد. امروزه هم از این روش برای پاسته (کنسرو) کردن غذاها استفاده می‌کنیم.

در حدود دویست سال پیش یعنی ۱۱۷۸ (۱۸۱۰)، پیتر دوراند انگلیسی، استفاده از قوطی‌های آهنی با روکش قلع را به جای بطری برای نگهداری مواد غذایی به ثبت رساند. طی ۲۰ سال، قلع به یکی از محبوب‌ترین مواد بسته‌بندی موادی مانند کلوچه و تنباکو در تاریخ بسته‌بندی تبدیل شد.

قرن‌ها بعد، زمانی که چینی‌ها فن‌های کاغذسازی خود را کامل کردند، کاغذ نیز برای بسته‌بندی موادی مانند دارو و چای به کار رفت.

در حال حاضر، از بسته‌بندی‌های نوین و تخصصی برای محصولات شیمیایی، دارویی، غذایی و برقی استفاده می‌شود. تاریخچه بسته‌بندی از ابتدای تاریخ تاکنون پیشرفت‌های زیادی کرده است. امروزه بسته‌بندی محصولات از اصلی‌ترین موارد در فروش محصولات به حساب می‌آید و یکی از بهترین نوع تبلیغات است. شرکت‌های بزرگ و معروف دنیا برای محصولات خود بسته‌بندی منحصر به فردی با نام‌نام (برند) خود تهیه می‌کنند و در دنیا محصولات آن شرکت‌ها را به بسته‌بندی خاص آن‌ها می‌شناسند.

صنعت بسته‌بندی در سلامت و نگهداری محصولات و فروش آن‌ها تأثیر مهمی دارد، لذا به صنعتی مهم، تأثیرگذار و تخصصی تبدیل شده است. طراحی بسته‌بندی محصولات با جنس‌های متفاوتی اعم از مقوایی، کاغذی، شیشه‌ای، فلزی و چوبی، با طرح‌ها، اندازه‌ها و رنگ‌بندی‌ها متنوع، این صنعت را به صنعتی حرفه‌ای تبدیل کرده است که می‌توان با سرمایه‌گذاری مناسب در این زمینه، در تجارت جهانی جایگاه ویژه‌ای پیدا کرد.

برای تهیه این بسته‌بندی‌ها ابتدا طراحی زیبا متناسب با محصول نیاز است. ساخت این بسته‌بندی‌ها به تجهیزات پیشرفته نیاز ندارد. در مواردی مثل ساخت بسته‌بندی جعبه‌های کادویی، تجهیزات ابتدایی در منزل نیز کافی هستند.

در تبلیغات محصولات، گاه کیفیت بسته‌بندی را مهم‌تر از خود محصول می‌دانند. لذا هر تولیدکننده‌ای باید برای فروش محصولات خود به فکر بسته‌بندی مناسب هم باشد. لذا آینده این صنعت بسیار درخشان است، زیرا به گستره محصولات موجود در بازار، باید بسته‌بندی خاص آن محصول نیز تولید شود.

